

Sagsnr. 53

28. januar 2021

Processkrift 1

Til Østre Landsret

i sag BS-27824-OLR:

1. Sagsøger 1
 2. Sagsøger 2
 3. Sagsøger 3
 4. Sagsøger 4
 5. Sagsøger 5
 6. Sagsøger 6
 7. Sagsøger 7
 8. Sagsøger 8
 9. Sagsøger 9
 10. Sagsøger 10
 11. Sagsøger 11
 12. Sagsøger 12
- (alle ved advokat Eddie Omar Rosenberg Khawaja)

mod

Transport- og Boligministeriet
(advokat Peter Biering og advokat Emil Wetendorff Nørgaard)

Transport- og Boligministeriets duplik af 4. januar 2021 giver supplerende – for så vidt angår de i sagen rejste spørgsmål af processuel karakter – sagsøgerne anledning til følgende foreløbige bemærkninger.

Videre behandling af sagsøgtets principale påstand om afvisning og begæring om udskillelse til særskilt behandling af spørgsmålet om retlig interesse

Sagsøgerne forstår det, som er anført i duplikken således, at påstanden om afvisning nu støttes – alene – på, at sagsøgerne ikke har retlig interesse i sagens førelse, herunder i lyset af hvordan den af sagsøgerne nedlagte påstand er udformet.

Uanset denne præcisering protesteres der mod anmodningen.

Det bemærkes, at spørgsmålet umiddelbart er nært knyttet til sagens materie, herunder de rettigheder, som sagsøgerne tildeles efter dansk ret, EU-retten og Danmarks internationale forpligtelser om ikke at blive udsat for forskelsbehandling, samt adgangen til ved domstolene at få adgang til at få prøvet, om rettighederne ved en konkret myndighedsbeslutning og -udøvelse er krænket.

På denne baggrund ses der ikke at være klare grunde til at antage, at en særskilt formalitetsprocedure herom ikke vil kræve gennemgang og vurdering af de samlede anbringender, der tillige gøres gældende til støtte for sagsøgernes anerkendelsespåstand og sagsøgte frifindelsespåstand, og dermed i væsentligt omfang sagens realitet.

Der ses således at være meget nærliggende at lægge til grund, at en udskillelse af spørgsmålet om retlig interesse, og den af sagsøgerne nedlagte påstand i lyset af sagens konkrete omstændigheder vil medføre, at hensynet bag retsplejelovens § 253, stk. 1, ikke taler for en konkret udskillelse.

Det følger således af Betænkning 698/1973, side 113, at vurderingen beror på konkrete hensigtsmæssighedsbetragtninger, og at der må inddrages en vurdering af omfanget af bevisførelsen knyttet til delspørgsmålet, holdt over for omfanget af bevisførelsen knyttet til hovedsagen.

Hvor bevisførelsen og omfanget således må forventes at have samme omfang, hvilket er tilfældet i nærværende sag, må der foreligge helt særlige grunde til at udskillelse foretages, jf. hertil U 2019.3606 V (hensynet til (muligt) sparret syn og skøn).

Det bemærkes supplerende, at spørgsmålet i U 2013.3295 H, som sagsøgte henviser løbende til, var knyttet til en konkret afgørelse truffet af Fødevarestyrelsen over for Arla Food a.m.b.a om forbud mod en konkret markedsføring af et af virksomhedens produkter, og hvor en konkurrent, der producerede et lignende produkt, ikke havde interesse i at få prøvet lovligheden af forbuddet rettet mod Arla Food a.m.b.a. Sagens realitet og materie (om forbuddet var lovligt) var således i det hele helt afkoblet formalitetsindsigelsen om retlig interesse, og blev herved (naturligt) udskilt.

I det omfang landsretten desuagtet det anførte måtte finde, at det er hensigtsmæssigt i nærværende sag at udskille formalitetsindsigelsen knyttende sig til – i essensen – om sagsøgerne har den fornødne retlige interesse i søgsmålet til særskilt behandling, skal sagsøgerne anmode om, at behandlingen undergives en fuld mundtlig formalitetsprocedure.

Videre behandling af sagsøgte subsidære påstand om frifindelse og begæring om udskillelse til særskilt behandling af spørgsmålet om den del af sagen, der vedrører rette sagsøgte

Sagsøgerne finder videre ikke, at der efter retsplejelovens § 253, stk. 1, bør ske udskillelse til særskilt behandling af spørgsmålet om, hvorvidt Transport- og Boligministeriet er rette sagsøgte i sagen.

Sagsøgerne bemærker, at der således særskilt protesteres mod anmodningen, desuagtet om landsretten måtte finde, at afvisningspåstanden knyttende sig til sagsøgernes retlige interesse skal udskilles til særskilt behandling.

Som det fremgår af sagsøgernes replik, og som det nu ses anerkendt af sagsøgte i duplikken, er anbringendet om, at ministeriet ikke er rette sagsøgte, fremsat til støtte for frifindelsespåstanden.

Spørgsmålet vedrører således direkte sagens realitet.

Det af sagsøgte i duplikken anførte om, at der måtte foreligge en "stærk formodning for", at ministeriet "bør frifindes allerede fordi", at ministeriet ikke er rette sagsøgte, indeholder i sig selv en indbygget anerkendelse af, at der er behov for en ordinær bevisførelse herom.

Det anføres dog videre i duplikken, at en vurdering heraf, kan ske "uden at der vil være behov for, at landsretten tager stilling til reglerne i dansk ret, EU-ret og EMRK om etnisk ligebehandling, herunder om der er grundlag for at stille præjudicielle spørgsmål til EU-Domstolen".

Sagsøgerne er ikke enige heri.

Som det anføres af sagsøgte i duplikken side 10, gør sagsøgte gældende, at man ikke er rette sagsøgte i forhold til spørgsmålet om, hvorvidt udviklingsplanen, der blev godkendt af ministeriet, og som indeholder beslutning om frasalg af sagsøgernes boliger og lejemål, indebærer forskelsbehandling af sagsøgerne, og dermed krænker sagsøgernes rettigheder efter dansk ret, EU-retten og Danmarks internationale forpligtelser.

Der er således en direkte forbindelse mellem vurderingen af, om Transport- og Boligministeriet er rette sagsøgte, og de materielle regler, der anføres krænket ved godkendelsesbeslutningen.

Spørgsmålet om, hvorvidt forskelsbehandling først – som det anførte må forstås – opstår, når en bolig konkrete frasælges og et lejemål opsiges, eller om dette allerede sker ved, at en myndighed pålægger en udlejer at opsiges lejemål ved at godkende og dermed iværksætte gennemførelsen af den plan, som udlejer har været pålagt at forelægge myndigheden til godkendelse, indebærer en vurdering af det eller de materielle forskelsbehandlingsforbud, der påberåbes af sagsøgerne.

Spørgsmålet om rette sagsøgte kan således ikke behandles uden, at der samtidig tages stilling til rækkevidden af forskelsbehandlingsforbuddet i de af sagsøgerne påberåbte regler.

Sagsøgerne finder endelig, at det som er anført i duplikken om, at Transport- og Boligministeriet fortsat ikke anser sig for rette sagsøgte i forhold til "om, hvorvidt udviklingsplanen (og beslutningen om frasalg) i sig selv har diskrimineret sagsøgerne", jf. side 10, særskilt rejser spørgsmål om forståelsen af rækkevidden af artikel 3, stk. 1, i direktiv 2000/43, og hvorvidt ansvarssubjektet og dermed anvendelsesområdet af direktivet påvirkes af, at – som det anførte må forstås – en eventuel diskriminationen (først) opstår som led i salget og dermed en opsigelse af et lejemål, som en kommune og en almenboligorganisation har ansvaret for.

Der følger af artikel 3, stk. 1, at direktivet finder anvendelse, for så vidt angår den offentlige sektor, herunder offentlige organer, og for så vidt angår bl.a. personers adgang til bolig.

Der ses ikke herved klart at være grundlag for at konkludere, at anvendelsesområdet er indskrænket på en sådan måde, at alene den myndighed eller virksomhed, der konkret er involveret i en persons adgang til en bolig, er ansvarssubjekt i direktivets forstand, når en forskelsbehandling skal vurderes.

Den uklarhed herom der skabes, i lyset af det, som nu er anført i duplikken af Transport- og Boligministeriet, om hvorvidt ministeriet er rette sagsøgte, giver efter sagsøgernes opfattelse særskilt anledning til at forelægge spørgsmål for EU-Domstolen om rækkevidden af anvendelsesområdet af direktivet.

Også af den grund er det uhensigtsmæssigt at udskille den del af frifindelsespåstanden, der er knyttet til om Transport- og Boligministeriet er rette sagsøgte, til særskilt behandling i medfør af retsplejelovens § 254, stk. 1.

Spørgsmålet om sambehandling med sag BS-26702/2020-OLR, BS-26704/2020-OLR, BS-26705/2020-OLR og BS-26706/2020-OLR

Sagsøgerne skal endelig fastholde protesten mod, at der sker sambehandling af nærværende sag med boligretssagerne BS-26702/2020-OLR, BS-26704/2020-OLR, BS-26705/2020-OLR og BS-26706/2020-OLR.

Sagsøgte anfører til støtte for anmodningen og hensigtsmæssigheden heraf umiddelbart alene, at nærværende sag og de pågældende boligretssager vedrører spørgsmål, der knytter sig til almenboliglovens §§ 61 a og 168 a.

De faktiske omstændigheder i sagerne må antages at være i øvrigt væsensforskellige, ligesom at der intet sammenfald er mellem parterne i retssagerne.

Nærværende sag indeholder endvidere, herunder i lyset af sagsøgtes påstande og anbringender, en række særskilte forhold både i forhold til afvisningspåstanden og frifindelsespåstanden, der i det hele gør en sambehandling uhensigtsmæssig og uegnet, ligesom spørgsmål om konkrete opsigelser af lejemål er uegnede til sambehandling med nærværende sags tema.

Der ses herudover ingen procesbesparende hensyn at foreligge og slet ikke på nuværende tidspunkt, hvor en sambehandling faktisk må antages at kunne få det modsatte resultat og betyde unødige forlængelse af samtlige sager.

Endelig ses det forhold, at der efter omstændighederne skal ske lovfortolkning knyttende sig til to bestemmelser i almenboligloven i både nærværende sag og de pågældende boligretssager ikke at kunne danne grundlag for en sambehandling. Uanset udfaldet af en sådan lovfortolkning, må det konkrete udfald af sagerne beror på nærmere bevisbedømmelse i de enkelte sager.

Finder parterne i BS-26702/2020-OLR, BS-26704/2020-OLR, BS-26705/2020-OLR og BS-26706/2020-OLR ikke, at det er tilfældet, og at udfaldet af disse sager direkte og alene påvirkes af nærværende sag, vil det naturligste være, at man anmoder landsretten om at stille disse sager i bero indtil udfaldet af nærværende sag foreligger.

København, 28. januar 2021

Eddie Omar Rosenberg Khawaja
ek@jklaw.dk